

BIJLAGE VI

Publicaties (aantal 18) Groninger Forum periode 2005 t/m 2016

Aanvullende bijlage bij:

- 1 Brief drs. J.L. Meijering verzonden aan het College van Gedeputeerde Staten van Groningen op 20 april 2016
- 2 Brief drs. J.L. Meijering verzonden aan de Provinciale Staten van Groningen op 20 april 2016

Introductie

Sinds de plannen voor het bouw van het Groninger Forum openbaar zijn gemaakt, staat dit onderwerp in de Groningse samenleving ter discussie en dit is op dit moment nog steeds actueel. Veel tegenstanders van deze plannen, zoals oud-wethouders, politici en inwoners van Groningen, hebben hun stem laten horen en vooral hun zorgen kenbaar gemaakt.

Ook binnen de politieke Groningse arena's, de Gemeenteraad en de Provinciale Staten, zijn en worden de nodige discussies gevoerd. Deze discussies blijven actueel nu de Fractie van de Provinciale VVD, blijkens bijgaande publicatie, dreigt met het intrekken van de Forumsubsidie om een kabelbaan te realiseren en de gemeentelijke VVD Fractie voornemens is dit in mei 2016 in de Gemeenteraad van Groningen in debat te brengen.

Alles overziende kunnen we stellen dat de Groningse samenleving vandaag op Koningsdag, woensdag 27 april 2016, worstelt met een immens probleem. Dit probleem heet Groninger Forum. Er is geen draagvlak bij de bevolking om dit gebouw te realiseren. Het project Groninger Forum is helaas gebaseerd op drijfzand en had nooit van de tekentafel af mogen komen. Als een project van een dergelijke omvang in de basis niet goed wordt neergezet wordt het nooit wat! Belangrijk is dat dit acuut probleem zo snel mogelijk wordt aangepakt.

De sleutel om dit probleem op te lossen ligt thans bij het Provinciaal Bestuur van Groningen, de hoofdsponsor van het meer dan omstreden project met een toegezegde subsidie van 35 miljoen. Er is thans een tsunami aan feiten en omstandigheden bekend die volstrekt rechtvaardigen het Groninger Forum niet meer te bouwen. Niet alleen het Groninger Forum is overigens thans opportuun. Ook het vertrouwen in en de geloofwaardigheid en integriteit van de Groningse politiek is aan de orde!

Deze aanvullende bijlage brengt *niet* in kaart de vele specifieke zorgen en onduidelijkheden die er thans zijn m.b.t. de investering, exploitatie, invulling, veiligheid in en rondom het gebouw, zoals windhinder.

Ook blijft buiten deze casus het huidige SHELL/NAM-beleid in het kader van de afwikkeling van schadewesties veroorzaakt door aardbevingen. (68 miljoen donatie van de NAM aan de gemeente Groningen!).

Deze bijlage geeft in vogelvlucht inzicht in het proces rondom het Groninger Forum tot nu toe (periode van 2005 t/m 2016) met name welke standpunten politieke partijen hebben ingenomen.

Een achttiental publicaties zijn in chronologische tijdsvolgorde opgenomen met de volgende titels:

- Referendum rond de Groningse Grote Markt ongeldig 2005
- De naweeën van een verloren referendum 2005
- Nu ook geen Groninger Forum meer! 2010
- Geen extra geld na afblazen provinciale bijdrage Forum 2010
- Oud PvdA wethouders tegen Groninger Forum 2010
- Besluitvorming grote projecten 2011
- Ingenieursbureau kritisch over windklimaat rond Groninger Forum 2011
- Cultureel visitekaartje splijt stad Groningen 2013
Groningen moet fors bezuinigen, maar bouwt toch een cultuurpaleis, waarvan niet vaststaat wat er in moet gebeuren.
- Bouw Forum is krankjorum en is bovendien geen porem 2013
- Oud in Nieuw? Het Groninger Forum en de Rotterdamse Markthal 2014
- Groot deel van de bouw van het Groninger Forum is vier maanden stilgelegd 2015
- Debat in Gemeenteraad Groningen over Groninger Forum 2015
- Beven onder Forum miljoenen 2015
- PVV Groningen vraagt om intrekking van de subsidie voor het Groninger Forum 2015
- Het Groninger Forum geen Infoversum? 2015
- Kroniek van een aangekondigd fiasco 2016
- Stad Groningen verdient meer respect 2016
- Provinciale VVD dreigt met intrekken Forum-subsidie om kabelbaan 2016

Mijn uitgangspunt is dat beslissers moeten alle relevante informatie dienen te gebruiken ten einde afgewogen beslissingen te nemen.

Ik hoop oprecht dat bijgaande informatie u kan helpen alvorens u binnen uw eigen Fractie en met andere partijen opnieuw in conclaaf gaat. We moeten altijd de moed hebben om naar onszelf te kijken en pijnlijke beslissingen niet uit de weg gaan. Een loden deur gesloten houden is geen optie. De bovengrondse bouw van het Forum is nog niet begonnen. Het is daarom nog niet te laat om te stoppen
De Groningse bevolking rekt op U!

Groningen, woensdag 27 april 2016

Drs. J.L. Meijering

01 Referendum rond de Groningse Grote Markt ongeldig

Op 29 juni 2005 publiceerde NU.nl dit bericht: "Het referendum rondom de ingrijpende transformatie van de Groningse Grote Markt is woensdag ongeldig verklaard. De opkomst van 39 procent was niet voldoende voor een gekwalificeerde meerderheid. Dat betekent dat de plannen van de Gemeente voor de Oostzijde van de Grote Markt door kunnen gaan.

In het referendum stemden ruim 30.000 Groningers voor en ruim 26.000 mensen tegen de plannen. Eerder al stemde een grote meerderheid in de Gemeenteraad van Groningen in met het nieuwe uiterlijk van de Grote Markt. Alleen de SP en de lokale partijen Student en Stad en de Stadspartij stemden tegen. Zij hadden het initiatief genomen voor het referendum.

Oostzijde

Het gemeentelijk plan voorziet erin dat de oostzijde van de Grote Markt ingrijpend op de schop gaat. De huidige oostgevel van de markt, waaronder het pand van studentenvereniging Vindicat, wordt zeventien meter naar voren gehaald. De Grote Markt krijgt hierdoor weer de afmetingen van voor de Tweede Wereldoorlog. Achter de oostgevel komt ruimte vrij voor een nieuw plein, waaraan het Groninger Forum verrijst, een concept waarin de bibliotheek, het Groninger Scheepvaartmuseum en de historische collectie van het Groninger museum onderdak vinden. Eveneens is er ruimte voor een klein congrescentrum en filmzalen. Onder het Forum komt een parkeergarage.

Noordzijde

In 2001 werd een plan om de noordzijde van de Grote Markt te vernieuwen in een referendum met een grote meerderheid verworpen. Dat was vooral te wijten aan de aan het plan gekoppelde parkeergarage, die pal onder de Grote Markt moest komen.

Opluchting Burgemeester

Burgemeester J. Wallage reageerde opgelucht op de uitslag van woensdag. Volgens hem is er in Groningen ondanks de lage opkomst voldoende draagvlak voor het plan. "Niet veel projecten van de overheid overleven referenda, maar dit voorstel is nu nog intact. De burgers hebben de gelegenheid gekregen om het te verwerpen, maar hebben dat niet gedaan." Wallage vond het wel jammer dat de opkomst laag bleef. "Het was natuurlijk wel mooier geweest als er een gekwalificeerde meerderheid voor of tegen zou zijn."

Wethouder W. Smink (ruimtelijke ordening) was vier jaar geleden de drijvende kracht achter het plan voor de noordzijde van de Grote Markt. Ook hij is blij met de uitslag. "Dit is geen Amsterdams referendum", zei hij, verwijzend naar de eveneens ongeldige volksraadpleging over de woonwijk IJburg in de hoofdstad. "Hoewel dit referendum niet geldig is, hebben meer mensen voor dan tegen gestemd. De democratische basis voor dit voorstel is goed."

Teleurstelling

Tegenstander F. Woudstra, fractievoorzitster van de Stadspartij, is zeer teleurgesteld. "Alleen over de percentages ben ik positief. Er hebben veel meer mensen tegengestemd dan voorspeld." De Stadspartij zal zich in de toekomst constructief opstellen, belooft Woudstra. "Dat doen we altijd. Maar ik ga me wel hard maken voor een paar mooie oude geveltjes aan de oostzijde van de markt."

02 De naweën van een verloren referendum

Op 29 juni 2005 publiceerde de Socialistische Partij Groningen:

“Achter de Oostwand van de Grote Markt wordt hard gewerkt aan een parkeergarage en vervolgens aan het gebouw dat er bovenop moet komen: het Groninger Forum. Een opmerkelijk complex dat de functies van bibliotheek, bioscoop en ontmoetingsruimte combineert en waarin tentoonstellingen en debatten de discussie over actuele thema's moeten stimuleren.

De plannen voor het Forum zijn in december 2004 gepresenteerd. De SP zag er niets in. Het Forum gaat veel geld kosten en voegt weinig toe aan de stad. We hebben al bioscopen, zalen waar je kunt debatteren en een mooie bibliotheek. In de Gemeenteraad was een grote meerderheid van PvdA, VVD, CDA, GroenLinks en ChristenUnie vóór het Forum.

Wij stemden tegen en trokken vervolgens aan de noodrem: we namen het initiatief om een referendum aan te vragen. Dat kwam er en wij waren erg actief in het comité *Meer doen met 40 miljoen*, dat de 'neecampagne' organiseerde. Op 29 juni 2005 vond het referendum plaats. Bij een opkomst van 38,6 procent van de kiezers stemde 53,6 procent vóór het Forum, en 46,4 procent tegen.

Als SP hebben we meteen na het referendum gezegd dat we de uitslag respecteren. Wanneer je de beslissing aan de Stadlers laat, moet je ook accepteren dat die wat anders besluiten dan wat je zelf wenselijk acht. We zeiden er uiteraard wel bij dat we de voorstanders zouden houden aan de beloften die ze in de referendumcampagne gedaan hebben. Bijvoorbeeld dat de gemeente niet meer dan 31,25 miljoen betaalt aan de bouw van het Forum en dat de exploitatie maximaal 2,5 miljoen per jaar gaat kosten.

Inmiddels is er gesloopt en wordt er hard gebouwd. In de begroting gelden nog steeds de bedragen die in 2005 genoemd zijn, en dus blijven wij bij de opstelling die we toen gekozen hebben. We accepteren dat het Forum er komt, en we blijven heel scherp controleren dat de beloften in de referendumcampagne nagekomen worden. Over de invulling van het gebouw zal nog heel wat gediscussieerd worden. De afgelopen jaren is pijnlijk duidelijk geworden wat wij al in 2005 stelden: dat er geen behoefte aan het Forum is en dat de functies die erin komen er met de haren bij gesleept zijn.”

03 Nu ook geen Groninger Forum meer!

Op de website van de Groninger Stadspartij verscheen op 1 november 2010 deze tekst:

“Stadspartij stelt voor om het voorbeeld van het Nationaal Historisch Museum te volgen. Het kabinet heeft besloten om geen Museum voor de Nederlandse Geschiedenis in Arnhem te bouwen. Het plan in Arnhem had veel gelijkenis met het Groninger Forum; het was duur, het concept was en bleef omstreden en zelfs de voorgestelde architectuur leek op die van het Groninger Forum.

Overal in Nederland staan dure en onduidelijke projecten nu ter discussie; bij het Centraal Station in Den Haag gaat het dure M-gebouw van Rem Koolhaas niet door en in Utrecht wordt de Bieb++ mogelijk geschrapt. De Stadspartij vraagt zich af waarom Groningen dat voorbeeld niet volgt.

Het kabinet heeft een juiste beslissing genomen, de plannen voor een nieuw Rijksmuseum werden gemaakt in een tijd dat het geld niet op kon. Nu is de bodem van de schatkist in zicht. Dat is ook in Groningen het geval. We moeten in de stad op zo ongeveer alles bezuinigen.

Ook de provincie die flink aan een Groninger Forum moet bijdragen moet bezuinigen. De bibliotheken op het platteland moeten sluiten, en op hetzelfde moment wil men 31 miljoen bijdragen aan een Forum met daarin een nieuwe bibliotheek. Een volgens de Stadspartij onzinnige investering in een stad waar al een prachtige bibliotheek is.

Anders dan het kabinet wil de Stadspartij niet op cultuur gaan bezuinigen. Cultuurbeleid is net als sport belangrijk voor de stad. Groningen moet ook in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats voor gezinnen en bedrijven blijven, daarvoor zorgen ook kunst en sport op een hoog niveau. We kunnen beter in het Groninger Museum, een bewezen publiekstrekker, en in ateliers voor kunstenaars in Groningen investeren.

Groningen heeft ook geld nodig voor het repareren van de Haagse kortingen op het minimabeleid. Wanneer we korten op de WMO leggen we de rekening van de bankencrisis bij de zieken en gehandicapten in onze stad. Wie kan dan tegelijk een nieuw en overbodig cultuurpaleis willen bouwen?

Net als het Arnhemse museum bestaat het Groninger Forum nu alleen als maquette. Het is nog niet te laat om te stoppen en de fractievoorzitter Robert Prummel Stadspartij zal bij het begrotingsdebat voorstellen om het Groninger Forum definitief te schrappen.”

Robert Prummel
Jacob Bolhuis

04 Geen extra geld na afblazen provinciale bijdrage Forum

Op de website van de Socialistische Partij Groningen verscheen op 15 december 2010 deze tekst: "Wij zullen ons er in de discussies die komen hard voor maken dat het een gebouw wordt voor alle Groningers, geen cultuurtempel voor de elite, en we zullen eisen dat ook op de exploitatie van het Forum wordt gekort, net zoals op andere maatschappelijke en culturele instellingen. Het afblazen van de provinciale subsidie voor het Groninger Forum mag niet leiden tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Dat stelt de Raadsfractie van de SP in een verklaring naar aanleiding van het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie om de toegezegde bijdrage van 35 miljoen in te trekken.

De Fractie noemt het besluit van GS 'onbehoorlijk en onfatsoenlijk' en hekelt ook het opportunisme van PvdA, CDA en VVD die eerder fanatiek campagne voerden vóór het Forum nu zonder nieuwe argumenten ineens tegen zijn. Fractievoorzitter Eelco Eikenaar: 'Als ze eerder nagedacht hadden, en net als de SP al in 2005 bedacht hadden dat het Forum veel geld kost en weinig extra's biedt voor de stad, waren er geen tientallen miljoenen in het project gestoken.'

De complete verklaring luidt:

Verklaring van de SP-fractie in de Groningse Gemeenteraad naar aanleiding van het terugtrekken van de toegezegde bijdrage van 35 miljoen euro voor het Groninger Forum door Gedeputeerde Staten. Het uitblijven van de bijdrage van de Provincie mag er niet toe leiden dat de bijdrage van de Stad hoger uitvalt. In het referendum van 2005 is die bijdrage gemaximeerd op 31,25 miljoen euro. Daar moet het bij blijven. Ook de kosten die te maken hebben met vertraging van de realisering mogen niet leiden tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Het intrekken van de eerder gedane toezegging door Gedeputeerde Staten is een kwestie van onbehoorlijk en onfatsoenlijk bestuur. De SP zag bij de plannen in 2005 het Forum geen meerwaarde hebben voor de Stad, en we zien dat nog steeds niet. In 2005 stemden wij tegen de Forumplannen en namen we het initiatief voor een referendum om het Raadsbesluit tot de bouw van het Forum te vernietigen. In het referendum bleef het besluit overeind, waarna wij toezegden de uitslag te respecteren en de bouw van het Forum mogelijk zullen maken zolang de gemeentelijke bijdrage de 31,25 miljoen euro niet overschrijdt en ook de verdere toezeggingen in de referendumcampagne nagekomen worden. Dat is ook nu ons standpunt: wij staan voor ons woord.

Het intrekken van de steun door PvdA in de Provincie en eerder al de ommezwaai van de VVD en het CDA in de Stad geven blijk van een hoog gehalte aan opportunisme. Het waren deze partijen die samen met GroenLinks en D66 hartstochtelijk gepleit hebben vóór het Forum. De argumenten die VVD, CDA en PvdA nu gebruiken om tegen het Forum te pleiten, zijn allemaal al gebruikt door de SP in de referendumcampagne van 2005.

Wij raden het college van B en W aan snel te onderzoeken of er nog mogelijkheden zijn het Forum te bouwen binnen de afspraken zoals die gemaakt zijn bij de referendumcampagne. Zijn die mogelijkheden er niet, dan doet het college er verstandig aan het plan af te blazen."

05 Oud-PvdA-wethouders tegen Groninger Forum

Deze tekst publiceerde op 17 december 2010 in de Groninger Internet Courant:

“Oud-wethouder Ypke Gietema van Groningen, ooit de drijvende kracht achter de nieuwbouw van het Groninger Museum, steunt de bezwaren tegen het Groninger Forum. Dat meldt vandaag het Dagblad van het Noorden.

Ook een andere oud-wethouder van Groningen, Klaas Swaak, reageert vandaag op de verwickelingen rond het Groninger Forum. In zijn blog, onder meer te vinden op de GIC, stelt hij dat de verdere ontwikkeling van de Grote Markt-plannen en de vernieuwing van de Oostwand, wel gewoon door moet gaan, maar dan zonder Forum.

Swaak schrijft onder meer:

De Gemeenteraad van Groningen volgt in meerderheid de inzet van het College van B en W door middel van een gerechtelijke uitspraak het subsidie alsnog af te dwingen. Die meerderheid is niet in staat zijn politieke verlies te nemen en zoekt nu via de bestuursrechter zijn gelijk.

De huid is echter verkocht voordat de beer is geschoten. De Gemeenteraad van Groningen kon weten dat het College van GS bij majeure beslissingen het besluit aan Provinciale Staten laat. De Raad had eerst de uitgaven in verband met het Forum moeten en kunnen doen als de inkomsten veilig gesteld waren. Dat was niet het geval. Dat men de schade nu wil verhalen op de Provincie, lijkt me kansloos.”

06 Besluitvorming grote projecten

Onder deze titel publiceerde op 15 april 2011 Arno Rutte, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor de VVD:

“Mijn onvolprezen fractiegenoot Jan Evenhuis, al 28 jaar Gemeenteraadslid en met recht de senior van de Groninger Gemeenteraad, wijst ons er altijd op: “Onderschat nooit het belang van de huis-aan-huis bladen”. Gisteren bleek maar weer eens dat hij gelijk had. In de Groninger Gezinsbode verscheen dit artikel over de besluitvorming rond het Groninger Forum: Geen biertje, maar zes soorten koffie.

In het artikel wordt het recept gegeven voor het afdwingen van besluiten over grote projecten: een referendum zo maken dat de optie “nee” niet ingevuld kan worden, de zaak depolitiseren door alle uitvoering in handen van een externe organisatie te leggen en achter de schermen creatief boekhouden om de officiële kosten zo laag mogelijk te houden. Geen fraai beeld en het geeft me als Gemeenteraadslid ook geen prettig gevoel.

Een schrale troost is dat het elders net zo gaat. Kijk maar eens naar de recensie van dit boek over de besluitvorming over de Noord Zuid Lijn in Amsterdam: Draaien, liegen en zwartepieten. Het verhaal in Amsterdam is nauwelijks anders, alleen de bedragen zijn veel groter.

Hoewel de bedragen in Groningen niet het niveau van de Noord Zuid Lijn zullen halen, gaat het ook in Groningen hard. Dat komt omdat in de stad niet één, maar drie grote projecten tegelijk plaatsvinden: Forum, Tram en Meerstad. En eigenlijk zou ik vier grote projecten moeten noemen, omdat de aanpak van de Zuidelijke Ringweg de komende jaren ook definitief opgepakt gaat worden.

Hoe moet je hier als lokaal politicus nou mee omgaan? Ik vind het lastig. Ik probeer iedere keer zo oprecht mogelijk op basis van de informatie die ik aangeleverd krijg en op basis van eigen onderzoek tot een afweging te komen. En gedurende het proces moet je ook bereid zijn je oordeel bij te stellen. Zo was de VVD ooit voorstander voor de ontwikkeling van de Oostwand van de Grote Markt en het Forum, maar verdween de steun van de VVD toen de invulling van het Forum vaag en volledig gesubsidieerd bleef en de voorspelde bezoekersaantallen volstrekt ongeloofwaardig waren. Een meerderheid in de Raad liet zich door deze, in de ogen van de VVD ongeloofwaardige informatie, echter wél overtuigen. Wie het bij het rechte eind heeft kunnen we in de toekomst pas zien, maar het artikel in de Gezinsbode voorspelt voorsnog niet veel goeds...

Het is van groot belang dat Gemeenteraadsleden een weg vinden om op een verantwoordelijke en verstandige manier met grote projecten om te gaan. Een deel van de oplossing is het voorkomen van al te grote projecten. Stap voor stap ontwikkelen zorgt voor veel kleinere en beheersbare risico's. Een ander deel van de oplossing zie ik in het voorkomen van subsidieblindheid. De Regiotram en het Groninger Forum zijn mede zulke grote projecten geworden omdat er zoveel subsidie voor beschikbaar is. Maar als de lokroep van de subsidie leidt tot veel te grote projecten betaalt de lokale burger alsnog de rekening. Tot slot zullen Gemeenteraadsleden veel scherper moeten worden op het depolitiseren van grote besluiten. Juist als projecten groot en complex zijn, moet het primaat van de besluitvorming bij de politiek blijven en niet in handen van een projectbureau komen te liggen.

Grote projecten zullen er echter altijd blijven. De herontwikkeling van de Zuidelijke Ringweg is bijvoorbeeld een project waar we niet omheen kunnen. Maar hoe zorgen we dat we vanaf het begin over de juiste informatie beschikken? Hoe zorgen we dat we niet in een vloed van wensdenken worden meegenomen? En hoe zorgen we dat de projecten binnen de afgesproken budgetten gerealiseerd kunnen worden? Het zijn vragen waar vele lokale en landelijke politici mee worstelen. Een paar suggesties deed ik al in de vorige alinea. Maar het kan ongetwijfeld nog beter. Als u een goede suggestie heeft, laat hem dan achter in de comments. Ik ben zeer geïnteresseerd."

07 Ingenieursbureau kritisch over windklimaat rond Groninger Forum

Op 1 december 2011 publiceerde de Groninger Gezinsbode: "Waar het vandaan kwam, is een raadsel, maar daar was het opeens: een nieuw onderzoek over windhinder rond het te bouwen Groninger Forum. Boombeschermvrouw Kiki gaf het vanavond tijdens de raadsvergadering aan iedereen die het maar lezen wilde, en natuurlijk kwam het ter sprake toen de bestemmingsplannen voor de Oostwand, voor het Forum en de achterzijde van de Poelestraat werden behandeld. Ingenieursbureau Cauberg-Huygen stelt aan de hand van onderzoek vast dat de windhinder in het plangebied nu gering is, maar aanmerkelijk toeneemt als het Forum er staat. Dat geldt onder andere voor de doorgang vanaf de Grote Markt, het gebied bij de opening aan de kant van de Poelestraat, en de Schoolstraat.

Door die verslechtering kan er in mindere mate dan de bedoeling is, gebruik worden gemaakt van de Nieuwe Markt, stelt Cauberg-Huygen. Dat geldt ook voor het dak van het Forum: alleen met schermen van minimaal 2,5 meter hoog valt er nog enigszins te vertoeven. Wethouder Ton Schroor gaf tijdens de bespreking van de bestemmingsplannen aan, het rapport niet te kennen. Hij beloofde het te lezen en eventueel aanvullende maatregelen tegen windhinder voor te stellen. Mevrouw Kiki maakte de bespreking overigens maar gedeeltelijk mee. Terwijl de wethouder aan het woord was, onderbrak zij zijn betoog met geschreeuw en werd daarom door twee bodes naar de uitgang van het stadhuis geleid."

08 Cultureel visitekaartje splijt stad Groningen

Op 17 april 2013 publiceerde de Volkskrant: "Groningen moet fors bezuinigen, maar bouwt toch een cultuurpaleis, waarvan niet vaststaat wat er in moet gebeuren.

Net als in Groningen stuitte de recente bouw van cultuurpaleizen ook in Den Haag en Utrecht op verzet. In Den Haag werd vorig jaar een verhit debat gevoerd over de bouw van het Spuiforum. Dat gebouw moet vanaf 2018 onderdak bieden aan het Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest en het Koninklijk Conservatorium. Tegenstanders vinden het nog steeds een schande dat er wordt bezuinigd op huurhuizen, kunst en cultuur, en anderzijds 181 miljoen euro wordt uitgetrokken voor een 'prestigeproject'.

De Gemeenteraad stemde in november met het plan in. In Utrecht moet in 2014 het nieuwe muziekpaleis Tivoli Vredenburg openen: kosten 140 miljoen, veel duurder dan aanvankelijk begroot. Het enorme gebouw van 45 meter hoog heeft vijf zalen voor onder meer klassiek, pop en jazz. Het muziekcentrum Vredenburg is er grotendeels voor gesloopt, maar de oude grote zaal is in het nieuwe gebouw opgenomen. Wat er met de huidige popzaal Tivoli gaat gebeuren, is nog niet bekend. Ook in andere steden verzet tegen cultuurpaleizen.

In het centrum van Groningen, vlak onder de Martinitoren, verrijst de nieuwe blikvanger van de stad: het Groninger Forum. De bouw is al begonnen, maar ondertussen is nog steeds niet duidelijk waarvoor het complex van elf etages straks precies gebruikt gaat worden.

Hoe kan dat? Wethouder en PvdA-prominent Dig Itha slaat zijn handen voor zijn gezicht.

'Ik weet het ook niet.' De plannen voor het Forum lijken zo veelbelovend. Als het in glas en zandkleurige steen uitgevoerde gebouw over vier jaar de deuren opent, moet de noordelijke provincie stad een cultuurpaleis rijker zijn van internationale allure. Een attractie, zo staat in een ambtelijke nota, die doet denken aan Covent Garden in Londen, aan het Centre Pompidou in Parijs. 'Kijk naar het Guggenheim museum in Bilbao', zegt Rob Pronk, een van de initiatiefnemers van het project. 'Dat heeft die hele stad veranderd.'

De verwachtingen kunnen niet mooier zijn. Maar dit moment is in Groningen alleen dit zeker: de gemeente investeert 71 miljoen euro in een gebouw waarvan niet vaststaat wat er binnen gaat gebeuren. In het Groninger Forum zijn etages gereserveerd voor drie gemeentelijke instanties die nu elders in de stad al bestaan: de openbare bibliotheek, een arthouse bioscoop en de stadsarchieven. Ook het Groninger Museum zal er een klein deel van haar collectie exposeren.

Daarbij mag het beslist niet blijven, waarschuwt de nieuwe Forum-directeur Dirk Nijdam, onlangs voor drie maanden aangesteld om het project nieuw elan te geven.

'We moeten geen bedrijfsverzamelgebouw worden.' De vraag die rond het Groninger Forum spookt is: hoe moet het gebouw dan wel worden ingevuld? Kwartiermaker Nijdam zou daarop graag een antwoord geven. Maar hoewel de parkeergarage onder het gebouw al flink vordert, is het daarvoor nog te vroeg. Hij is realistisch: een volledig antwoord formuleren in de drie maanden dat hij hier zit, is misschien te veel gevraagd. 'Iets van een antwoord in stelling zetten, dat moet lukken. Dit is niet iets om in de kroeg te beslissen boven een biertje.' Met zoveel onzekerheid wankelt het draagvlak voor het Forum tot in het Groningse Gemeentebestuur. Het Forum komt uit de koker van de PvdA, in de stad van oudsher de grootste partij. Twee coalitiepartijen in het college van B en W, VVD en SP,

leggen zich slechts tandenknarsend neer bij de bouw. Op het stadhuis is het nog onvoltooide gebouw al jaren een politieke splijtzwam. 'Wij blijven niet zeggen: we willen dit niet', zegt VVD-raadslid Max Blom. 'Het Forum is een gepasseerd station. We hopen nu dat het een grote publiekstrekker wordt. Maar wij zijn geen voorstander van zo'n cultuurpaleis.' 'Ik kan hier geen joepieverhaal over houden', zegt SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk. 'Politiek ligt het voor ons heel gevoelig.' Ook onder de bevolking broeit verzet. De gemeente Groningen moet de komende jaren 40 miljoen euro per jaar bezuinigen. Het traditionele nieuwjaarsfeest in de stad, dat door inwoners altijd druk werd bezocht, is dit jaar onverwacht geschrapt om de begroting op orde te krijgen. Tegelijkertijd is er wel geld om tientallen miljoenen te investeren in een 45 meter hoog bouwwerk met een onzekere bestemming.

'Het draagvlak is gering en zakt verder weg', zegt PvdA-wethouder Dig Isha, die afgelopen herfst is benoemd, kort nadat de bouw officieel van start was gegaan. 'Niet alleen onder de gemiddelde Groninger, maar ook bij cultureel geïnteresseerden.' Binnen zijn eigen partij keerde de afgelopen jaren een aantal prominente leden in de Stad zich tegen het Forum. Isha, die een lange carrière als spindoctor achter de rug heeft, wil 'de wijken in', om burgers terug te winnen voor het culturele visitekaartje achter de Grote Markt. 'Ik bedoel niet echt: met een rode vlag langs huizen en aanbellen, maar ik wil gewone burgers bij het Forum betrekken.' Door bijeenkomsten te beleggen met cultuurkenners in de stad hoopt hij eindelijk duidelijk te krijgen wat het Forum moet behelzen. 'Dat is nu onvoldoende uitgewerkt.'

Op de werkkamer van Isha staat een maquette van het Forum. Dat gebouw biedt zoveel mogelijkheden, mijmert hij. Debatten, ad-hoc tentoonstellingen, elke paar weken iets nieuws. 'Dat hoeft echt niet zoveel te kosten. Misschien gaat het in 2017 economisch weer beter dan nu.' Neem astronaut André Kuipers, die begin april in de stad was. 'Hang daar een tentoonstelling over ruimtevaart aan op.'

'Vergelijk het met het Centre Pompidou', zegt de wethouder dan. 'Daar werd eerst ook heel negatief over gepraat. Maar toen het er eenmaal was, kreeg dat een enorme aantrekkingskracht.' Op de Grote Markt, tegenover de Martinatoren, staat een blauw noodgebouw waar inwoners informatie kunnen krijgen over het Forum. Op een doordeweekse middag komen hier alleen toeristen, die de verkeerde deur nemen op zoek naar het aangrenzende VVV.

Hoe komt Groningen eigenlijk aan het plan voor het Forum? Het is niet voortgekomen uit een gebrek aan cultureel aanbod in het Noorden, maar is begonnen met 'het probleem' van de Oostwand van de Grote Markt. Een rij naoorlogse panden ontsiert daar het historische stadshart. Een serie planologen had de tanden al tevergeefs stukgebeten op een alternatief bouwwerk.

Ten einde raad bedacht het gemeentebestuur tien jaar geleden: we moeten burgers laten meedenken. Het winnende idee kwam van bibliotheekmedewerkster Jeannette Straatemeier, actief bij de PvdA. 'Als we mensen willen bereiken aan die kant van de Grote Markt, moeten we de bibliotheek daar neerzetten. Want die trekt al veel bezoekers.'

Het gemeentebestuur reageerde verbaasd, want de openbare bibliotheek van Groningen zetelt al in een modern gebouw, pal in het centrum, ontworpen door een Italiaanse architect. 'Er werd gelachen. Maar daarna gingen ze het idee serieus uitwerken.'

Straatemeier, inmiddels ereburgeres van de stad, vreest soms dat het Forum te groot is geworden voor Groningen. Die vergelijkingen met het Centre Pompidou, met het Guggenheim, dat is te veel. 'Dat vraagt iets spectaculairs, en dat vormt een enorme drempel. Ik heb altijd gezegd: die vergelijking met de hele wereld, dat is natuurlijk onzin. Hou het klein. Voor de stad, de provincie en net iets meer.'

Jimmy Dijk SP-fractievoorzitter in de Gemeenteraad: een miljoen euro gaat de bouw van het complex in het centrum van de stad ten minste kosten.”

09 Bouw Forum is krankjorum en is bovendien geen porem

Op 2 mei 2013 publiceerde de Groninger Gezinsbode: “Hoewel de bouw van de onderliggende parkeergarage al in volle gang is, opent de Partij voor de Vrijheid opnieuw de aanval op het Groninger Forum.

Voorzitter Ton van Kesteren van de Statenfractie uit daarbij ook forse kritiek op de bestuurscultuur die het Forum mogelijk maakt. Opmerkelijk is de steun die Van Kesteren uitspreekt voor burgemeester Peter Rehwinkel: hoop in bange dagen.

De Gemeente Groningen was het spoor al bijster (Stadstram) maar is met het doorzetten van het meer dan 170 miljoen euro kostende Forum helemaal gek geworden. Het is volstrekt krankjorum om meer dan honderdzeventig miljoen gemeenschapsgeld weg te gooien voor een afzichtelijk blok beton in het historische stadscentrum van Groningen met een hoogte van ca. 45 meter. Onbetaalbaar, geen porem en dus onverantwoord. Een ongekend staaltje van onbehoorlijk bestuur. Bovendien is het een project gebaseerd op leugenachtige propaganda waarbij tegenstanders en argumenten tegen het Forum niet serieus worden genomen. Alles werd uit de kast gehaald om tegenstanders van het Forum tegen te werken, de publieke opinie te beïnvloeden en het Forum er door te drukken.

Het Forum – waarvoor overigens nauwelijks invulling is gevonden – werd gepromoot als een van de drukstbezochte ‘attracties’ van Nederland met een bezoekersaantal van maar liefst 1,7 miljoen (inmiddels bijgesteld tot 1,2 miljoen) per jaar. Een cultuurpaleis dat qua bezoekersaantallen vergelijkbaar is met het Van Goghmuseum en zelfs het Rijksmuseum in miljoenenstad Amsterdam.

Voormalig burgemeester van Groningen en machtsdenker de heer Jacques Wallage vond dat de overheid de bevolking op deze wijze mag beïnvloeden om “het vertrouwen te winnen” (opiniestuk Gezinsbode d.d. 14 april 2011 van Herman Sandman: “Geen biertje maar 6 soorten koffie”).

Invloedrijke zwaargewichten in de Partij van de Arbeid zoals (nog steeds) voormalig gedeputeerde Marc Calon (Blauwestad en Meerstad) en huidig gedeputeerde William Moorlag (Stads- en Regiotram) die patent hebben op grote prestigieuze projecten kunnen het maar moeilijk verkroppen dat het de huidige PvdA burgemeester Peter Rehwinkel en een grote PvdA-fractie aan daadkracht ontbreekt om dergelijke projecten er doorheen gejaast te krijgen. Het afblazen van de Stadstram ligt bij iedereen nog vers in het geheugen.

Burgemeester Rehwinkel van Groningen is echter altijd boven de partijen blijven staan. Als burgemeester is hij terecht een politiek neutrale positie blijven innemen. Dat heeft zijn aanzien in machtspartij de PvdA uiteindelijk verzwakt.

Dat Marc Calon in een uitzending van RTV Noord op 26 april jl. het volgende sms’je van William Moorlag voorleest is veelzeggend: “Peter Rehwinkel probeert een olifant kreukelloos achter het behang te plakken!”

De strijd met invloedrijke PvdA-zwaargewichten Calon, Moorlag en c.s. is door Rehwinkel dan ook niet te winnen. Het feit dat Peter Rehwinkel niet voor een tweede termijn als burgemeester van Groningen beschikbaar is en op zoek gaat naar een baan buiten de politiek geeft aan dat hij zwaar teleurgesteld is zijn partij.

Gelukkig zijn er nog burgers met verantwoordelijkheidsgevoel, realiteitszin en daadkracht die wel blijven volharden in hun terechte zorg en protest tegen het Forum zoals Leon Sloots (www.stopbouwforum.nl). Student Leon Sloots die zich oprecht zorgen maakt over de penibele financiële situatie van de stad Groningen en de bezuinigingen op basisvoorzieningen voor ouderen en stadgers die het moeilijk hebben. Het Stadsbestuur en de Gemeenteraad van Groningen kunnen daar een voorbeeld aan nemen.”

Ton van Kesteren, fractievoorzitter Partij voor de Vrijheid in de Provinciale Staten van Groningen

10 Oud in Nieuw? Het Groninger Forum en de Rotterdamse Markthal

Op 4 november 2014 publiceerde 'De Erfgoedstem,' met nieuws over monumenten, archeologie en cultuurlandschap op haar website de volgende tekst van historicus Gertjan de Boer:

"Het Groninger Forum en de Rotterdamse Markthal. Twee totaal verschillende projecten die tegen hetzelfde aanliepen: hun geschiedenis. Beide stonden voor dezelfde vragen: Verwerk je de geschiedenis in het project? Zo ja, hoeveel nadruk leg je er op? Trekt dit toeristen of schrikt het ze juist af? Een kritische beschouwing van twee verschillende aanpakken.

Groninger geschiedenis

Groningen. De grootste en van oudsher belangrijkste Stad van het Noorden. Een rijke historie – dat zie je aan de kerken, markten en nauwe steegjes. Maar waar is het museum van de Groninger geschiedenis? Nergens. Die bestaat niet. Hier moest verandering in komen vond het Stadsbestuur. Het 'Forum: Huis van Informatie en Geschiedenis' op de Oostwand van de Grote Markt zou de leemte opvullen.

Maar het liep anders. De projectleider werd ontslagen omdat hij geen draagvlak onder de bevolking schiep voor zijn plannen. Nu waait er een nieuwe wind. Geschiedenis? Dat trekt geen toeristen. Het moet een huis van het nu worden, zo meent de kersverse directeur en het nieuwe stadsbestuur. De historie van Groningen blijft dus liggen in depots – onzichtbaar voor het publiek.

De Rotterdamse Tijdstrap

Rotterdam. Beroemd door haar moderne architectuur en hippe binnenstad. De bouw van de Markthal moest deze status nogmaals benadrukken. Voor geschiedenis was in eerste instantie geen ruimte gereserveerd. Wel werd er archeologisch onderzoek gedaan. Er werd veel gevonden. Heel veel. Onder andere een kam, gouden ringen, heiligenbeeldjes, wijnkruiken, landbouwwerktuigen en kleine kinderschoentjes. Dit zou men in het depot opslaan. Maar ook hier liep het anders. De vondsten waren zo bijzonder dat men besloot om er alsnog ruimte voor te maken. 'De Tijdtrap' is het gaan heten. Wie vanuit de parkeergarage naar boven gaat ziet het verleden letterlijk aan zich voorbij trekken. Zo doorloop je duizend jaar geschiedenis in minder dan twee minuutjes. Voor wie meer wil weten is er extra informatie op schermen beschikbaar.

Kieken in Rotterdam

Afgelopen weekend heb ik de Markthal bezocht om mijn mening erover te vormen. Wauw, wat een gebouw, en wat staat de historie mooi in dit geheel! Nu ben ik – als historicus en student erfgoed – niet helemaal objectief, maar toch wil ik tegen de projectontwikkelaars in Groningen zeggen: ga ook 's kieken in Rotterdam? "

11 Groot deel van de bouw van het Groninger Forum is vier maanden stilgelegd

Op 17 februari 2015 plaatste Gedenkenonline.nl deze column:

“Een groot deel van de bouw van Groninger Forum is vier maanden stilgelegd om de aardbevingsbestendigheid van de nieuwbouw te garanderen. Alle kosten zijn voor het Rijk en de NAM. Dat heeft het Gemeentecollege van Groningen vorige week meegedeeld. De kosten van de vertraging bedragen maandelijks tussen 1,5 en 2 miljoen euro. Opdrachtgever Groningen en uitvoerder BAM hoeven deze kosten niet te betalen. Net als de extra kosten voor het aardbevingsbestendig bouwen van het Forum zijn ook de verdragingskosten voor rekening van de Rijksoverheid en de NAM.

Groningen heeft hierover afspraken gemaakt met het ministerie van Economische Zaken. Besloten werd een aantal bouwprojecten te toetsen aan de nieuwe richtlijnen voor aardbevingsbestendig bouwen. Voor de toetsing en aanpassing trekt het Rijk alleen voor Groningen-stad al 50 miljoen euro uit. Een deel van de werkzaamheden aan de Grote Markt oostzijde gaat wel gewoon door, omdat de nieuwe bouwrichtlijnen hiervoor geen gevolgen hebben. De fietsenkelder wordt afgebouwd en de ontwikkeling van de Nieuwe Markt zuidzijde en de Oostwand wordt volgens planning gecontinueerd.

BAM realiseert een cultuurcentrum van 34.000 m² naar ontwerp van NL Architects aan de Grote Markt in Groningen. Het programma omvat een bibliotheek, filmzalen van Forum Images, een grand café op de begane grond met terras, een restaurant op de bovenste verdieping en filmcafé Images. Daarnaast beschikt het gebouw over een groot, flexibel te programmeren vloeroppervlak. Onder het Groninger Forum komen een ondergrondse parkeergarage voor 380 auto's en een fietsenkelder voor 1.400 fietsen.

Een aantal werknemers van de bouwers van het Groninger Forum heeft een wel erg lange winterstop: die kunnen vier maanden niet werken. Zo lang wordt de bouw stil gelegd, om te onderzoeken hoe het ontwerp kan worden aangepast zodat het beter is opgewassen tegen aardbevingen. Maar dit betekent niet dat alles stil komt te liggen, zo meldt de website www.groningenvernieuwt.nl

Er wordt een periode van vier maanden uitgetrokken om samen met de BAM het gebouw te toetsen aan de NPR en mogelijke oplossingen te onderzoeken. Tegelijkertijd maakt de gemeente in samenwerking met het Rijk afspraken over de meerkosten en schade als gevolg van het aardbevingsbestendig maken van het Groninger Forum.

Een deel van de werkzaamheden gaat wel gewoon door, omdat de nieuwe bouwrichtlijnen hiervoor geen gevolgen hebben. De fietsenkelder wordt afgebouwd en de ontwikkeling van de Nieuwe Markt zuidzijde en de oostwand wordt volgens planning gecontinueerd.

De verwachting is dat na vier maanden op basis van verder onderzoek en de nieuwste inzichten een afgewogen keuze gemaakt kan worden of, en zo ja welke, maatregelen nodig zijn voor het Groninger Forum.

De samenwerking van de afgelopen periode met het Rijk en de BAM geeft het vertrouwen dat een goede oplossing gevonden wordt voor de realisatie van het Groninger Forum, aldus de gemeente Groningen.”

12 Debat in Gemeenteraad Groningen over Groninger Forum

Groningennieuws publiceerde op 27 mei 2015 de volgende tekst:

“De Groningse Gemeenteraad komt woensdag 27 mei in een lange vergadering bijeen. De vergadering is opgesplitst in twee gedeelten. Om 15.00 uur begint het deel over de Gemeenterekening 2014. Om 19.30 uur begint de reguliere vergadering met onder meer een zogeheten interpellatiedebat over het Groninger Forum en debat en besluit over de afkoop van de onderhoudsbijdrage aan Euroborg NV. Om 15.00 uur start het gedeelte over de gemeenterekening. De vergadering is openbaar en ook online live te volgen via www.groningen.nl/gemeenteraad.

Stopoptie Forum

Om 19.30 uur gaat de raad verder met de reguliere vergadering om te debatteren en besluiten te nemen over voorstellen van het College van B & W. Het avondprogramma begint met een zogeheten interpellatiedebat over het Groninger Forum.

De Stadspartij heeft het debat aangevraagd. Deze Fractie heeft vragen over het bericht in de media dat delen van het Groninger Forum mogelijk gesloopt moeten worden om de constructie van het Forum aardbevingsbestendig te maken. Fractievoorzitter Amrut Sijbolts wil onder meer van het college weten of “een stopoptie” onderdeel zou moeten uitmaken van de onderhandelingen met de NAM. “Stoppen zou namelijk wel eens voor iedereen de goedkoopste optie kunnen zijn”.

13 Beven onder Forummiljoenen

Onder deze titel publiceerde het Dagblad van het Noorden op 20 juni 2015: "Opnieuw ligt het Groninger Forum onder een vergrootglas. Voor 1 juli moet er duidelijkheid zijn over de miljoenen slurpende bouwstop. De Groninger Gemeenteraad weigerde vorige week deelname aan een bijeenkomst over het Groninger Forum. Gemeenteraadsleden konden daarin informatie ophalen over de stand van zaken rond het onderzoek naar aardbevingsbestendig bouwen van het cultureel verzamelgebouw achter de Grote Markt. Het zou een strikt geheime bijeenkomst zijn, die de raadsleden met een slot op de mond zouden verlaten. De verzamelde Fractievoorzitters gaven te kennen geen behoefte te hebben aan zo'n bijeenkomst.

Directeur Bert Popken van de Gemeentelijke Dienst Ruimtelijke Ordening vertelde onlangs dat in de stad 22 bouwprojecten stilliggen vanwege de aardbevingen. Het Groninger Forum springt het meest in het oog. Het is opnieuw een zeer gevoelig onderwerp in het stadhuis. Sinds de bouw op 11 februari voor vier maanden werd stilgelegd (kosten 1,5 -2 miljoen per maand), biedt het een desolate, haast spookachtige aanblik.

De bouwstop is afgekondigd om onderzoek te doen naar manieren om het gebouw aardbevingsbestendig te maken. Vorige week, 11 juni, had dat onderzoek tot resultaat moeten leiden. Maar er is gekozen voor uitstel. Voor 1 juli willen NAM en Gemeente naar buiten komen met oplossingen. In die tijd praten beide partijen en bouwer BAM over de oplossingen. Hoewel het wordt weersproken, lijken dat verre van gemakkelijke gesprekken. Het uitstel geeft aanleiding dat te denken. Maar ook opmerkingen van Gemeentebestuurders. Vorige week kondigde de Gemeente trots aan dat er een nieuwe 'open' regeling is afgesproken met het Rijk. Iedereen in de Stad die nieuw wil bouwen en daarbij vanwege de aardbevingen aantoonbaar extra kosten maakt, komt in aanmerking voor een vergoeding.

In de Gemeenteraad stelde het CDA de vraag of dat niet leidt tot extra gesteggel. Burgemeester Peter den Oudsten zei daarop dat de regeling is bedoeld om het gesteggel te verminderen. „Al weet je het op dit onderwerp (aardbevingen) maar nooit.”

Dat voedt de gedachte dat er rondom het aardbevingsbestendige Forum vooral wordt gesproken over de kosten en, vooral, wie het betaalt. Zo zou de NAM het standpunt kunnen huldigen dat de Gemeente bij de start van het Forum op de hoogte was van de aardbevingen of daar in ieder geval meer rekening mee had moeten houden. De Gemeente hanteert rond de aardbevingen het uitgangspunt dat de veroorzaker betaalt.

De NAM op haar beurt heeft bij het hoofdkantoor in Assen geen pinautomaat staan en zal de kosten binnen het redelijke willen houden. Het bedrijf zal daar Gemeente en BAM nadrukkelijk op aanspreken.

Mocht er financieel een probleem zijn, kookt bij de politiek de melk direct over. Er is al een heel oude afspraak dat de gemeente de helft van de bouw betaalt, 32,5 miljoen. Daar mag geen cent bij. Sommige raadsleden denken dat de oplossing voor een aardbevingsbestendig Forum wel eens net zo duur kan zijn als de bouw zelf (65 miljoen).

'Is dat het nog waard', zei een Raadslid.

Wat zouden dan die peperdure oplossingen kunnen zijn. RTV Noord meldde onlangs dat al gebouwde delen weer gesloopt moeten worden.

Bert Popken zei dat bij aardbevingen het meest gevreesd wordt voor vallend gesteente. Deskundigen in de Stad wijzen in dat licht op de grote raampartijen van het Forum. Die geven het gebouw het opvallende sleutelgat uiterlijk, maar zouden bij bevingen ook een groot gevaar kunnen vormen. Is dat het geval, dan zou misschien het hele ontwerp aangepast dienen te worden.

Deze week circuleerde dan ook het gerucht dat de bouwstop met nog eens drie maanden wordt verlengd. Een vertraging die nog eens een slordige 5 miljoen zou kosten. Wethouder Paul de Rook gaat er dan ook niet op in.”

14 PVV Groningen vraagt om intrekking van de subsidie voor het Groninger Forum

Op 30 oktober 2015 publiceerde de Groninger krant: “De Statenfractie van de PVV heeft geconstateerd dat de gemeente Groningen niet aan de subsidievoorwaarden voldoet voor de door de Provincie verstrekte subsidie van 35 miljoen euro voor het Groninger Forum. Een deel van die voorwaarden is nog in onderzoek, maar zelfs bij een simpele subsidievoorwaarde omtrent publiciteit verzaakt de Gemeente al haar verplichtingen.

Op het informatiebord, dat bij de bouwput aan de Grote Markt staat, ontbreken de voorgeschreven tekst en logo van de Provincie als subsidieverstrekker.

Na het debacle bij de bouw van de studio's in de Noorderkerk – waarbij de verantwoordelijke wethouder met zoveel woorden te kennen gaf dat grote complexe projecten voor de Gemeente niet meer te behappen zijn in een steeds vollere stad – is dit de zoveelste blunder die bepaald niet bijdraagt aan vertrouwen in een goede afloop. Een zo groot project als het Groninger Forum vereist geloofwaardigheid en draagvlak en daaraan ontbreekt het nu meer dan ooit.

De Gemeente Groningen werkt bij dit soort projecten steevast met veel te optimistische prognoses over de te verwachten bezoekersaantallen (zie Groninger Museum en het Infoversum – waarbij zelfs de gegarandeerde bezoekersaantallen niet worden gehaald). De wethouder wil tegenmacht en peilingen geven aan dat de overgrote meerderheid van de Stadjsers liever helemaal afziet van het project. De bouwstop zorgt dan ook voor een welkome adempauze.

Monumentale steden scoren op tal van terreinen beter dan niet-monumentale steden (Atlas voor gemeenten 2015), een conclusie die omarmd werd door wethouder Van der Schaaf en waarbij bedacht moet worden dat ‘monumentaal’ iets heel anders is dan ‘kolossaal’. Gezien al die feiten is er alle aanleiding om nu opnieuw het debat aan te gaan over de vraag of we de stad voor vele decennia met een lelijk en onrendabel gebouw moeten opzadelen of dat we het Groninger Forum ten halve kunnen keren in plaats van ten hele te dwalen. Als de Provincie haar eigen voorwaarden serieus neemt, moet die subsidie per direct terug naar de Provincie.

Namens de PVV Statenfractie,
Ronald Kaatee

15 Het Groninger Forum geen Infoversum?

Op 9 december 2015 publiceerde de Groninger krant:

“In de media kwam van de week een bericht naar buiten over het officiële bezwaar aantekenen van een Stadler tegen de verlenging van de projectperiode van het Groninger Forum (GF) door het College van GS.

Het GF blijkt nu twee jaar later klaar te zijn, maar de subsidieperiode is klakkeloos door de Provincie verlengd zonder enige controle. De Stadler vindt dat er een controle moet komen om te kijken wat de gevolgen zijn van de bouwkundige aanpassingen voor de exploitatie. (bron: DvHN 7-12, p14.)

Drs. J.L. Meijering schrijft “Mocht blijken dat de gemeenteraad van Groningen door haar College van burgemeester en wethouders onjuist dan wel onvolledig is geïnformeerd en niet de beschikking heeft gehad over alle ins & outs over het GF, dan is dit een politieke doodzonde en dienen bestuurders hun conclusies te trekken.” (bron: NieuwGroningerForum.nl)

Groninger Forum

Ook de PVV in de PS van Groningen maakt zich zorgen bij de gedachten dat de Raadsleden van de Gemeente Groningen door middel van business cases een té rooskleurig beeld krijgen voorgeschoteld. De Raadsleden hebben immers bewezen té makkelijk en té meegaand te zijn geweest bij een risicovol project als Infoversum. Er wordt dus een appèl gedaan op de politieke verantwoordelijkheid en de realiteitszin van Groningse Politici.

Drs. J.L. Meijering is bang dat onder andere het aardbevingsbestendig maken van het gebouw gaat zorgen voor problemen. Tevens roept hij de raad op om een referendum te houden over het GF. Hij schrijft in zijn brief aan het College van Gedeputeerde Staten dat er een onderzoekscommissie moet komen die alle ins-en-outs gaat inventariseren.

Lees hieronder het verslag van PVV-Statelid Ronald Kaatee die afgelopen maandagmiddag 7 december naar een bijeenkomst ging in het pand van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken (RO/EZ) aan het Zuiderdiep.

Het programma ging over het Groninger Forum, aardbevingsproof en programmatische invulling met als sprekers Esseline Schieven (gebiedsontwikkeling), Elzo Dijkhuis (projectmanager) en Dirk Nijdam (directeur Groninger Forum).

Er waren ca. 60 mensen, maar later bleken dit bijna allemaal Gemeentelijke ambtenaren te zijn. Het leek erop dat de bijeenkomst ook hiervoor was bedoeld. Toen ik mij aan het eind voorstelde aan mevrouw Schieven – die zelf op me afkwam omdat ik nogal wat kritische vragen had gesteld – en de heer Dijkhuis, was er sprake enige verwarring omdat het er op leek dat ik als Statelid niet geacht werd aanwezig te zijn.

Ik vond een paar dingen opvallend: ik vroeg de heer Dijkhuis of hij me zijn PowerPointpresentatie wilde toe mailen, maar dat weigerde hij bot. Hij kon er niet aan beginnen om zijn presentatie aan Jan en Alleman toe te sturen, dan had hij bij zijn presentaties ook niets meer te vertellen of woorden van die strekking. Ik wees hem op het feit dat het bij het GF er toch om gaat om open en transparant te zijn, maar dat maakte totaal geen indruk. Als mensen er meer van willen weten, dan moesten ze maar langskomen. Mijn tegenwerping dat niet iedereen daartoe in de gelegenheid is, werd ook direct afgeschoten. Ik wil die presentatie ook graag hebben omdat hij de publicitaire verplichting (het noemen van de subsidieverstrekking) erin had verwerkt, dat een beetje afraffelde en ik het logo van de Provincie (verplicht i.v.m. de REP-subsidie ook hier!) miste.

Hans van der Zee, voormalig directeur Martini Plaza: "De Gemeente wil graag dat Groningen een flitsende stad is. Zo'n nieuw gebouw moet dat illustreren." (bron: DvhN, 7 december, p.2.)

De heer Nijdam vond een vergelijking tussen het Infoversum en het GF slaan als een tang op een varken, alsof je de Martinikerk vergelijkt met Martini Plaza. Hij had er alle vertrouwen in dat de geplande 1,35 miljoen (volgens de prognoses heeft men het altijd over 1,6 miljoen bezoekers) jaarlijkse bezoekers makkelijk gehaald zouden worden, want dat was zelfs conservatief geschat.

Onder de huidige 650.000 jaarlijkse bezoekers van de Openbare Bibliotheek bevinden zich overigens nogal wat 'warmtezoekers' die 's ochtends al voor gesloten deuren klaar staan en pas aan het eind van de dag vertrekken. Dat zou met de verlengde openingstijden van het GF voor een 'probleem' kunnen zorgen dat ze nog niet hebben opgelost. Dus aan de ene kant rekent Nijdam zich wel rijk met 650.000 bezoekers van de OB, maar aan de andere haalt hij zijn neus op voor een deel van de vaste bezoekers. Volgens Dijkhuis was er geen sprake van dat de extra kosten voor het aardbevingsbestendig maken van het GF tot hogere afschrijvingskosten en dus hogere exploitatielasten zou leiden. Zoals hij stelde: "ik begreep hem niet en wilde hem ook niet begrijpen". Hij kwam nogal geïrriteerd over. De bijdrage van NAM (68 miljoen) zou niet leiden tot hogere stichtingskosten. Experts beweren het tegenovergestelde. Uiteindelijk moest hij wel toegeven dat de stichtingskosten 'marginaal' omhoog zouden gaan. Ook de aanpassingen aan het uiterlijk van het gebouw vonden ze marginaal. De constructie aanpassingen zijn dat zeker niet.

Invulling van het nuseum

De invulling van GF ging over gaming, serious gaming, de geschiedenis van games, het zogenaamde 'nu-museum'. De partijen die in eerste instantie zouden meedoen, zoals het Scheepvaartmuseum, Groninger Archieven en Groninger Museum zijn intussen afgehaakt. Maar de goede samenwerking met het Groninger Museum en de Groninger Archieven werd benadrukt. Toch is iedere vierkante meter volgens Nijdam benut. Hij verheugt zich op de leuke samenwerking met het Stripmuseum, dat straks heel interactief wordt. Hij benoemt de 40.000 bezoekers van het Stripmuseum, maar de werkelijkheid is dat de aantallen intussen al gedaald zijn naar 22.000. Ook de bezoekers van de tiende verdieping, de horeca, zijn niet eens meegerekend. Op de begane grond is de VVV altijd (al tien jaar lang) goed voor ongeveer 250.000 bezoekers per jaar. De geschiedenis, dat is volgens Nijdam niets. "We moeten vooruit kijken, het gaat om de toekomst, nuseum!".

PVV-Statelid Ronald Kaate

16 Kroniek van een aangekondigd fiasco

Op 12 maart 2016 publiceerde het Dagblad van het Noorden dit opiniestuk: “De bouw van het Groninger Forum wordt deze week hervat, konden we dinsdag 8 maart in het Dagblad lezen. De bouw heeft stilgelegen omdat het gebouw aardbevingsbestendig moest worden gemaakt. Opvallend snel kwam de NAM over de brug met 68 miljoen euro om een doorstart mogelijk te maken. Burgers met aardbevings schade worden heel anders behandeld.

De geschiedenis rond de bouw van het Groninger Forum hangt van misleiding aan elkaar. Dat begint al bij de publieksenquête uit 2007 over de keuze van het ontwerp. Tot schrik van zeer veel Groningers kregen ze zeven modernistische varianten voorgeschoteld. Op grond van de belofte dat de Oostwand met respect voor de historische omgeving zou worden herbouwd, was dat een onaangename verrassing. Toeval was het niet, de stedenbouwkundigen en het Gemeentebestuur hadden hun conclusies getrokken uit de gang van zaken rond het Waagstraat-project. Daar had meer dan 80% van de kiezers gekozen voor het historiserende ontwerp van Natalini, die plotsklaps en tot schrik van de Gemeente was veranderd van een modernist in een traditionalist. De voorkeur van de bevolking was dus duidelijk, net als de voorkeur van de stedenbouwkundigen voor modernistische, spraakmakende architectuur.

Vervolgens ging Provinciale Staten moeilijk doen over de subsidieverlening en mocht de commissie Terlouw die plooi gladstrijken met een mooi rapport (april 2011) waarin een aantal suggesties werden gedaan voor de versterking van het inhoudelijke concept van het Forum (de oogst viel de commissie overigens tegen). De belangrijkste suggestie voor een kansrijke toevoeging aan het Forum-concept betrof het organiseren van wisseltonstellingen samen met andere Groningse musea over de geschiedenis van Stad en Ommelanden. Dat zou ook nog eens goed zijn voor het snel afnemende draagvlak. Mede dankzij deze suggestie raakte Provinciale Staten in tweede instantie toch overtuigd van de zin van de buitenproportioneel hoge Provinciale REP-subsidie van 35 miljoen euro voor dit project. Vervelend is nu alleen dat er inmiddels een directeur bij het Groninger Forum is aangetreden, die in niet mis te verstane woorden heeft aangegeven helemaal niets met geschiedenis te hebben en die in plaats van een 'Newseum' (onderdeel van het Forum) liever van een 'Nuseum' spreekt. Ondertussen denkt deze directeur, de heer Nijdam, hard na over manieren om wat hij 'warmtezoekers' noemt uit het Groninger Forum te weren.

Met de subsidie in de zak meent de gemeente Groningen weer ouderwets haar prinsheerlijke gang te kunnen gaan. Hoeveel van de subsidievoorwaarden voor bovengenoemde 35 miljoen euro de gemeente negeert, is onduidelijk. Dat de enige voorwaarde die voor iedereen te controleren is (de publiciteitsvoorwaarde die een verplichte tekst en het provinciale logo betreft) al niet wordt nageleefd, voorspelt weinig goeds.

En waar is het allemaal om te doen, als het niet het prestige en ego van megalomane stedenbouwkundigen en politici is? Het gaat, ook in het uiteindelijk toekennen door Provinciale Staten van de REP-subsidie, om een significante economische structuurversterking van de Oostwand van de Grote Markt en de directe omgeving, waaronder zeker ook de Noordwand.

Teken aan de wand daarbij is dat juist het ministerie van Economische Zaken in 2009 een negatief advies gaf over het voorgestelde project. Dat de zogenaamde gegarandeerde bezoekersaantallen van het Infoversum bij lange na niet werden gehaald, wekt ook geen vertrouwen. Het faillissement van V&D en andere winkelketens roept vragen op of de voorspelde particuliere investeringen rondom het Groninger Forum wel in die mate zullen optreden die nodig is om een economisch succes van het project te maken. Het succes van het gratis parkeren in de binnenstad van Winschoten doet vermoeden dat de grootste inkomstenbron van dit project, de parkeergelden met bijna 65 miljoen euro, wel eens op een enorm gat in de begroting zou kunnen uitdraaien. En dat het kenniscluster Rozet in Arnhem (dat volgens de commissie Terlouw qua opzet en ontwerp veel overeenkomsten met het Forum heeft - overigens net als het Groninger Forum een project van VolkerWessels) ruim een jaar na de opening al in de financiële problemen is gekomen, is evenzeer een veeg teken.

Maar het aller slechtste teken dreigt straks op slechts enkele tientallen meters afstand van het mooiste dat Groningen te bieden heeft, de Martinitoren, voor tientallen jaren de skyline van Groningen te bederven: het Groninger Forum zelf.

Gemeenteraad en Provinciale Staten: wordt waker voor het definitief te laat is.”

Ronald Kaatee, Statenlid PVV Groningen

17 Stad Groningen verdient meer respect

Op 11 april 2016 publiceerde het Dagblad van het Noorden deze column:

“Het gaat goed mis met de Stad Groningen. Stadje André Doorlag vindt dat er bij nieuwbouw weinig respectvol wordt omgegaan met de bestaande historische bebouwing.

Barbaren

Toen mijn Franse schoonvader, indertijd verantwoordelijk voor grote stadsrenovatieprojecten in Frankrijk, ruim dertig jaar geleden voor het eerst kennismakte met de stad en ik hem het centrum liet zien, had ik een kwartier nodig om hem te kalmeren.

"Affreux, ce sont des barbares" (verschrikkelijk, het zijn barbaren), herhaalde hij steeds bozer. Steen des aanstoots was het nieuwe stadhuis, inmiddels gesloopt, dat achter het oude stadhuis was verrezen. Ook de Noord- en de Oostwand vervulden hem met afgrijzen. Je kan niet anders dan met hem constateren dat er bij nieuwbouw vrij respect- en liefdeloos werd en wordt omgegaan met de bestaande (historische) bebouwing.

Een blokkendoos tussen een rij schipperswoningen aan de Meeuwerderweg, een kille glasconstructie als entree van een parkeergarage naast het St Anthony Gasthuis, het stadsbalkon voor het hoofdstation - het hele stationsgebied is een ratjetoe van gebouwen-, waar het hoofdstation zielloos achter ligt en alle grandeur heeft verloren, het monsterlijke gebouw, de Damsterpoort, dat het zicht nu volledig belemmert op het damsterhavengebied met zijn historische panden. Als je vanuit het oosten daar de stad nadert is het alsof je een klap in je gezicht krijgt.

Uitgeleverd aan architecten

En dan het Forum. Een niet onaardig postmodern ontwerp, maar niet op die plek. Waar was de welstandscommissie!? De stad heeft zich blijkbaar uitgeleverd aan de grillen van (post)moderne architecten, die geen affiniteit hebben met historische bebouwing en daar ook openlijk voor uit komen. Vanuit hun standpunt begrijpelijk. Je wilt je onderscheiden en creatief gebruik maken van nieuwe materialen en constructiemogelijkheden met ontwerpen die lijken op bonbondozen, scheepsrompen, beschuitbussen, piramides, of paperclips. (Post)moderne architecten maakten ook de dienst uit in de welstandscommissies.

Dat verklaart dus veel.

Waarom toont de Stad zo weinig respect voor zijn historische bebouwing? Is het de Groningse volksaard? Voor Groningers geldt: "Old is rommel en nei is netjes".

De Friezen tonen meer consideratie met hun cultureel erfgoed. Is het vooruitgangsgeloof? Bang dat men voor oubollig en behoudend wordt versleten? Of spelen narcistische motieven een rol? Men wil zich onsterfelijk maken door een "kek" gebouw neer te zetten, zodat men later tegen zijn kleinkinderen kan zeggen: dit heeft opa - het zijn meestal mannen - nog gedaan. Daarbij natuurlijk niet zeggen wat voor moois er allemaal is afgebroken.

Veelzeggend was de uitspraak van een wethouder dat gebouwen van nu monumenten over honderd jaar zijn. Waarschijnlijker is dat deze gebouwen dan al weer zijn afgebroken, omdat ze een vergissing bleken.

In oorspronkelijke staat herstellen

Groningen is vanwege zijn historische handelsfunctie een stad aan diepen en kanalen. Wat zou het mooi zijn om dat te herstellen door de gedempte diepen en havens weer open te gooien en de Noord- en de Oostwand in de oorspronkelijke, vooroorlogse staat te herstellen. Nu de bussen en auto's uit het centrum worden geweerd zijn die brede plakken asfalt, zoals op het Zuiderdiep, niet meer nodig.

Je kan je afvragen: waarom zijn historische steden zo in trek? Ik zie nog geen grote toeristenstromen naar Almere, of Lelystad. Misschien heeft het met thigmofilie te maken, de door Midas Dekkers verzonnen term voor de liefde voor kleine ruimtes.

Historische binnensteden ademen, naast de prachtige gebouwen, nu eenmaal warmte en geborgenheid uit. Het Waagstraat-project van Natalini is daarom wel geslaagd. Op het gevaar af dat je het verwijt krijgt de Stad op slot te willen zetten, kun je (post)moderne architecten alle ruimte bieden in nieuwe stadswijken. Eventueel kun je een nieuw centrum naast het bestaande oude centrum creëren, zodat je de historische ontwikkeling van een stad kan zien.

De Stad heeft goud in handen en daar moet je heel zuinig op zijn. De Stad verdient meer respect.”

18 Provinciale VVD dreigt met intrekken Forum-subsidie om kabelbaan

Op dinsdag 26 april 2016 verscheen op NU.nl de het volgende bericht:

“De Groningse Statenfractie van de VVD dreigt met het intrekken van de Provinciale subsidie voor het Forum als de Groninger Gemeenteraad de plannen voor een kabelbaan niet uit de prullenmand vist. VVD-statenlid Nico Bakker zegt in het *Dagblad van het Noorden* dat het Groningse College van B en W het onlangs gepresenteerde haalbaarheidsonderzoek naar de kabelbaan veel te gemakkelijk naar de prullenmand heeft verwezen.

Volgens Bakker heeft zijn Fractie in het verleden ingestemd met een miljoenensubsidie voor het Groninger Forum op voorwaarde dat het stadsbestuur de aanleg van een kabelbaan serieus in overweging zou nemen. “Gedeputeerde Staten zeiden in dat debat dat de Stad serieus zou moeten meewerken als er een positief onderzoek zou zijn naar de kabelbaan. Zo'n onderzoek is er nu”, aldus de VVD'er in het *Dagblad van het Noorden*. Het onderzoek werd door het Gemeentebestuur echter af-geserveerd zonder dat de Gemeenteraad zich erover heeft kunnen buigen.

Volgens Bakker houdt B en W zich daarmee niet aan de afspraken. Dat zou volgens hem een reden kunnen zijn om de Provinciale steun voor de bouw van het Forum terug te eisen. “Maar liever wil ik dat die kabelbaan er komt”, aldus het Statenlid.

Gemeenteraad

Ook de Groningse Gemeenteraadsfractie van de VVD en de Raadsfractie van de ChristenUnie vinden dat het college het haalbaarheidsonderzoek veel te lichtzinnig heeft afgeserveerd. VVD-fractievoorzitter Sabine Koebrugge wil dat de Gemeenteraad in mei daarom alsnog in debat gaat over de kabelbaanplannen.”